

Onvoldoende structuur en begeleiding van leerlingen groep 8; handelwijze rondom schorsing, klachten deels gegrond

Landelijke Klachtencommissie voor het Christelijk Onderwijs
ingesteld door de Besturenraad Centrum voor Christelijk Onderwijs

Klachtennummer 2011/040

Advies aan:

I Verloop van de klachtenprocedure.

De klacht is – kort gezegd - gericht tegen de schorsing van zoon *A* gedurende feitelijk 8 dagen.

II Standpunt klager.

Uit de klachtbrief en hetgeen op de hoorzitting naar voren is gebracht, leidt de Commissie - kort weergegeven - de navolgende klachten af. De school is als gevolg van wisselingen in het leerkrachtenteam en de constatering dat er asbest in de school is gevonden – waardoor alle leerlingen met onmiddellijke ingang op verschillende scholen moesten worden ondergebracht - het overzicht en de controle over de leerlingen kwijt geraakt. Het ontbrak aan duidelijke regels en die konden weer worden overtreden. De leerkracht K. had geen grip op de leerlingen. Het probleemgedrag van *A* wordt mede veroorzaakt door pestproblematiek. De ouders hebben hierover regelmatig contact gezocht met de school, maar een adequate reactie van de school is uitgebleven. Het niveau van *A* is gezakt van HAVO naar VMBO Basis. Op donderdag 24 maart 2011 heeft er wederom een akkefietje plaatsgevonden. 's Avonds hebben klagers een telefoontje gekregen dat *A* voor vier dagen is geschorst. Deze schorsing is met nog vier dagen verlengd. Klagers vinden deze maatregel disproportioneel en willen dat de schorsing ongedaan wordt gemaakt. Tot slot hebben klagers geklaagd over de melding die is gedaan bij Bureau Jeugdzorg.

III Standpunt bevoegd gezag en de school.

Het bevoegd gezag en de school hebben het volgende naar voren gebracht.

Zoals klagers terecht schetsen is er een onhoudbare situatie ontstaan in groep 8. De situatie is extra onder druk komen te staan door het feit dat er asbest is gevonden. Hierdoor moesten alle leerlingen hals over kop en met achterlating van de leermiddelen, worden ondergebracht in andere gebouwen. Groep 8 heeft tot aan de kerstvakantie met gekopieerde materialen gewerkt. De school is er zich van bewust dat zij verantwoordelijk is voor een zo goed mogelijke doorgang van het normale onderwijsproces. Ze betreurt de ontstane situatie. *A* vertoont al langere tijd grensoverschrijdend gedrag. Deze gedragingen bestaan uit:

schreeuwen door de klas, zeggen dat de leerkracht hem haat, op andere plekken gaan zitten, door de les praten, naar andere kinderen lopen en aan hen zitten, een leerling met de stoel in de gang willen zetten, rennen door de klas, werk weigeren. *A*'s gedrag is bedreigend en intimiderend. Dit gedrag gebruikt hij ook als pressiemiddel naar zijn moeder toe. Op 24 maart 2011 heeft *A* zodanig grensoverschrijdend gedrag vertoond dat dit heeft geleid tot schorsing door het bevoegd gezag. *A* heeft die dag geweigerd de opdracht van de directeur om naar de time-out plaats te gaan op te volgen. Er dient naar de directie geluisterd te worden, omdat anders de directeur de veiligheid op de school niet kan waarborgen.

Reeds voorafgaand aan de schorsing heeft de directie gesprekken gevoerd met de klagers. Hierin is uitdrukkelijk aandacht geweest voor het gedrag van hun zoon. Helaas heeft de directie moeten constateren dat de afspraken die in deze gesprekken werden gemaakt keer op keer zijn geschonden.

Inmiddels is er een nieuwe situatie op de school ontstaan. De ouders zijn namens het bevoegd gezag gehoord. Mede naar aanleiding van deze gesprekken is een aantal maatregelen getroffen. Een van de maatregelen die het meest in het oog springt is het per direct vervangen van de groepsleerkracht.

Alles overziend is het bevoegd gezag van oordeel, dat de school al hetgeen redelijkerwijs mogelijk was om dit conflict te beheersen en op te lossen, heeft gedaan.

Op de hoorzitting heeft de school het volgende aangegeven. *A* heeft de kanjertraining gevolgd en heeft in groep 7 het Sprint-project doorlopen. Dit laatste traject heeft ten doel gehad om *A* weerbaar te maken. Het ongewenste gedrag is niet verbeterd.

Ten aanzien van de zorgmelding bij Bureau Jeugdzorg heeft de school aangegeven dat het beleid van het zorgteam is, dat indien er sprake is van een disciplinaire maatregel er direct een zorgmelding wordt gedaan bij Bureau Jeugdzorg. Daarbij wordt er niet eerst een afweging gemaakt of de concrete omstandigheden van het geval dat vereist. Het is beleid om standaard de zorgmelding te doen, aangezien disciplinaire maatregelen vaak een voorbode zijn van ernstige ontsporingen in latere jaren.

IV Overwegingen Commissie.

Ten aanzien van deklacht, gericht op de omstandigheid dat het onderwijsproces is verstoord en dat de orde in groep 8 ten onrechte niet is gehandhaafd, overweegt de Commissie als volgt.

De school heeft, in de brief van 26 april 2011, aangegeven dat zij er zich van bewust is dat zij verantwoordelijk is voor een zo goed mogelijke voortgang van het normale onderwijsproces. De school betreurt dat dit, als gevolg van de onverwachte en radicale verstoring van het schooljaar in verband met de asbestproblematiek, niet goed gebeurd is. Verder heeft de school vergaande maatregelen genomen om het ordeprobleem, rondom de vier leerlingen, in de klas te trachten op te lossen. Leerkracht K. is vervangen door een zeer ervaren leerkracht van een andere school.

Uit het verhandelde ter zitting leidt de Commissie af dat er sprake is geweest van een ongewenste groepsdynamiek. Er is gedurende langere tijd een negatieve spiraal in het onderwijskundig klimaat geweest. Daarop had de school eerder had moeten inspringen. Naar het oordeel van de Commissie heeft de leerkracht K. in een eerder stadium bijstand moeten verkrijgen, teneinde zijn positie in de klas te kunnen handhaven. De omstandigheid dat de directeur alle tijd nodig had om de realisatie van het nieuwe schoolgebouw in goede banen te leiden, begrijpt de Commissie, maar dit laat onverlet de zorgplicht van de school en het bevoegd gezag in dit kader. De omstandigheid dat na de schorsing ingrijpende maatregelen zijn genomen, maakt dit niet anders. Door het ontbreken van de juiste leiding is een situatie in groep 8 ontstaan waarbij het van kwaad tot erger ging en een aantal kinderen uiteindelijk totaal niet meer te hanteren was. Eerder ingrijpen om het niet zover te laten komen door het stellen en handhaven van duidelijke grenzen heeft ontbroken en is naar het oordeel van de Commissie ten onrechte achterwege gebleven. De deelklacht, gericht op de verstoring van het onderwijsproces en het niet handhaven van de orde, acht de commissie dan ook gegrond.

De Commissie is van oordeel dat onvoldoende is aangetoond dat als gevolg van vorenstaande problematiek het niveau van *A* van HAVO naar VMBO-Basis is gezakt. Klager heeft dit onvoldoende aannemelijk gemaakt. De deelklacht gericht op het schoolniveau van *A* acht de Commissie dan ook ongegrond.

Ten aanzien van de deelklacht, gericht op de schorsing van *A* voor 4 dagen welke schorsing feitelijk is verlengd tot 8 dagen, overweegt de Commissie het volgende.

De Commissie stelt voorop dat aan de school een beoordelings- en beleidsvrijheid toekomt inzake het bepalen van het beleid en het uitvoeren daarvan op het gebied van pedagogische maatregelen. De Commissie hecht eraan in dit kader op te merken dat de school de plicht heeft om een leerling te begeleiden, ook indien dat tot corrigerend optreden moet leiden. Daarbij is van belang dat de school de zorgvuldigheid in acht neemt en de proportionaliteit van de maatregel in ogenschouw neemt.

De Commissie stelt vast, dat er al gedurende geruime tijd sprake is geweest van grensoverschrijdend gedrag van onder anderen *A*. Dit gedrag bestaat uit het structureel niet luisteren, weigeren werk te maken en de orde in de klas verstoren.

Op 14 maart 2011 heeft de school een algemene brief geschreven waarin de ouders op de hoogte gesteld zijn van het nieuwe beleid ten aanzien van grensoverschrijdend gedrag en van de time-out plekken. Daarin is ook aangegeven dat kinderen die structureel de basisafspraken schenden, in overleg met de ouders, de leerplichtambtenaar en het schoolbestuur, op een andere wijze gecorrigeerd moeten worden.

De Commissie stelt vast dat uit het dossier en het verhandelde ter zitting onvoldoende is gebleken dat de school klager heeft betrokken bij het niet kunnen corrigeren van het grensoverschrijdende gedrag van *A*. Er zijn gesprekken geweest tussen de leerkracht en de moeder van *A*, waarin het gedrag van *A* is aangekaart. Met de constatering dat de kanjertraining en het Sprint-traject niet tot het gewenste resultaat hebben geleid, was

duidelijk dat het probleem zeker niet was opgelost. De Commissie mist in het dossier een duidelijk stappenplan, dat de school voor ogen moet hebben. De school heeft bijvoorbeeld niet middels brieven aan klager duidelijk gemaakt, dat de maat bijna vol was en dat bij een volgende grensoverschrijdende gedraging er andere maatregelen, zoals bijvoorbeeld een schorsing in plaats van het sturen naar de time-out plek, genomen zouden gaan worden. Het had op de weg van de school gelegen om aan klager en *A* duidelijk te maken wat het stappenplan zou zijn, dat de school zou gaan hanteren bij volgende grensoverschrijdende gedragingen. Deze handelwijze acht de Commissie onvoldoende zorgvuldig.

Ten aanzien van de schorsing van in eerste instantie 4 dagen gevolgd door een verlenging met nog eens 4 dagen overweegt de Commissie als volgt. Schorsing is een zware, uiterste maatregel, waarbij de proportionaliteit (de zwaarte van de sanctie in relatie topt de ernst van de overtreding) in ogenschouw genomen moet worden.

De Commissie stelt voorop dat zij van oordeel is dat de grensoverschrijdende gedragingen van *A* een maatregel rechtvaardigen. Echter gezien de omstandigheid dat *A* niet in eerste instantie duidelijk schriftelijk is gewaarschuwd, terwijl het een structureel probleem betrof, en gezien de uiteindelijke duur van de maatregel, te weten 8 dagen, is de Commissie van oordeel dat de schorsing alsmede de duur daarvan de toets van de redelijkheid niet kunnen doorstaan.

De schorsingsmaatregel van 8 dagen geldt als straf bij zeer ernstige vergrijpen. In dit kader laat de Commissie meewegen dat de deze maatregel bovendien, zoals is gebleken, het zoeken naar een school voor voorgezet onderwijs ernstig bemoeilijkt.

De Commissie acht de klacht gericht op de schorsingsmaatregel dan ook gegrond en adviseert het bevoegd gezag deze maatregel in te trekken. De Commissie wijst er in dit kader bovendien op dat op de school een zorgplicht rust om begeleiding te bieden bij het vinden van een school die past bij de gedragsproblematiek van *A*.

Ten aanzien van de deelkracht, gericht op de zorgmelding bij Bureau Jeugdzorg, overweegt de Commissie als volgt.

De school heeft in dit kader aangegeven, dat op het moment dat een leerling wordt geschorst er altijd en direct een zorgmelding wordt gedaan bij Bureau Jeugdzorg. De Commissie is van oordeel dat dit beleid niet onder alle omstandigheden als redelijk kan worden aangemerkt en daarom nader bezien en ter discussie gesteld moet worden. Er rust een plicht op de school om naar de omstandigheden van het geval te kijken, gelet op het ingrijpende karakter van een dergelijke melding. Bovendien had in ieder geval het voornemen van de school om de melding bij Bureau Jeugdzorg te doen in de schorsingsbrief aan de ouders kenbaar gemaakt moeten worden.

V Oordeel omtrent de gegrondheid van de klacht.

De Commissie verklaart de deelklacht

I gericht op de verstoring van het onderwijsproces als gevolg van het vinden van

- asbest en tegen het niet handhaven van de orde gegrond.
- II gericht op het te lage niveau van *A* als gevolg van de verstoringen van het onderwijsproces, ongegrond.
 - II gericht tegen de schorsing van *A* gegrond.
 - III gericht tegen de zorgmelding bij Bureau Jeugdzorg en het ontbreken van communicatie jegens klagers daaromtrent gegrond.

VI Advies

Gezien het oordeel van de Commissie, dat de klacht gericht op de schorsingsmaatregel gegrond is, adviseert de Commissie het bevoegd gezag de schorsingsmaatregel in te trekken.

De Commissie adviseert het bevoegd gezag te bewerkstelligen dat de school klagers begeleidt bij het vinden van een school die past bij de gedragsproblematiek van *A*.

De Commissie adviseert tot slot het bevoegd gezag het beleid om direct een zorgmelding te doen bij Bureau Jeugdzorg, ingeval er disciplinaire maatregelen worden opgelegd, te heroverwegen. Een dergelijke zorgmelding moet worden beoordeeld naar de omstandigheden van het geval. Bovendien zullen in voorkomende gevallen de ouders en/of verzorgers door de school ingelicht moeten worden over de gedane zorgmelding.

Aldus gegeven op 31 mei 2011 door mr. E.I. Batelaan-Boomsma, voorzitter, alsmede drs. K.M.P.A.M. Habryka, en drs. J. van Tongeren, als leden, in tegenwoordigheid van mr. F.J.H. Stevens als secretaris.